מספרים מחכימים

הציירת **אדי מיתמר** רבת־הכשרונות (מלבד ציור היא עוסקת בשירה ובספורט) גילתה כשרון נוסף — קליעה למטרה. בצאתה לציד ברחוב־בר הפילה שני ברחשים ב־שלושה כדורי רובה צייד דו־קני.

כוכבת הקולנוע השבדית והבריטנית **גרטה גרבו** גילתה את מאכליה החביבים, בעזרתם היא שומרת על גזרתה הדקה להפליא. המאכלים: אורז בלתי קלוף, זרעי אגוזים טחונים ולבניה גדושת תות־שדה.

ד"ר שמואל אלישיב, ציר ישראל במוסקבה, שוגר מכתב תודה מאת סגן שר־החוץ הסובייטי, **אנדרי גרומיקו.** תוכן המכתב: ברכת תודה עבור תיבות התפוזים, מתנת הצירות לראשי משרד החוץ הסובייטי.

עתון טרוצקיסטי המופיע בארצות־הברית, שחקר בעברו של **אנדרי וישינסקי,** שר־החוץ הסובייטי, גילה מדוע נעלם וישינסקי זמנית מעין הציבור ב־1927, בהיותו מרצה למשפט פלילי באוניברסיטת מוסקבה. וישינסקי נאם לפני ציבור הסטודנטים, שיגה את נוסחתו המפורסמת של **ולדימיר איליץ לנין** — "קומוניזם הוא חשמל וסוביטים" — ל"קומוניזם הוא חתיכת צלי וזוג נעליים טובות".

אחד ממקורבי **וינסטון צ'רצ'יל,** סטטיסטיקאי לפי מקצועו, סיכם השבוע את כמות השמפניה, משקו החביב של ראש־ממשלת בריטניה, ששתה משך חייו: עומסם של 5 קרונות רכבת משא. מספר שני: תצרוכתו הממוצעת של ראש הממשלה בן ה־77 ליום בסיגרים — 15.

למרות הודעתו של **הרי טרומן** כי הוא לא יהיה מועמד לבחירות הנשיאות (ראה מכל העולם) קיוה כי בכל זאת יחזור לבית הלבן ששיפוצו הולך ונגמר (תמורת ששה מיליון דולר) משך שבעת חדשי משרתו האחרונים. החידוש המיוחד: אל 54 חדרי הבית הלבן המחודש (הוא נבנה כולו מחדש מלבד קירותיו החיצוניים שנשארו על עומדם) נתווספו 25 חדרי שינה, 17 חדרי אמבטיה ו־15 חדרי מקלחת.

עתונאי אנגלי מצא הסבר לאחת מנטיותיו של **המרשאל יוסף טיטו,** שליט יוגוסלביה. לדעת העתונאי מאמין טיטו במזלה המיוחד של האות טי"ט. ההוכחה: שינוי שמו מברוז לטיטו, כינויים של שני כלביו — טיגאר וטרף (ראה תמונה). הוכחה שנתווספה השבוע: רצון טיטו בטריאסט.

בהיתפס כובש איטליה, **הגנרל מרק קלרק** (תפקידו הנוכחי: מפקד כוחות השדה של צבא ארצות־הברית, תוך ציפיה לאישור, המוטל בספק, של מינויו כשגריר ארצו ליד הוטיקן) ע"י שוטר תנועה באשמת עבירת תנועה (נסיעה במהירות רבה מן המותרת בשטח בנוי) מצאו שלטונות צבא ארצות־הברית נימוק שלא שיכנע את מערכות העתונים להימנע מפרסום החדשה. נימוק של־טונות הצבא: החדשה היא בגדר סוד צבאי.

ד"ר יצחק בזנר, מנהל האגף לאשראי וסחר־חוץ באוצר שהיה צריך להיות יועצה הכספי של משלחת ישראל לועידת השילומים בוואסינגר באסון מטוס ק.ל.מ., נתגלה כזהיר למדי. יום לפני טיסתו להולנד, אליה לא הגיע, ביטח עצמו ב־20 אלף לירות.

מנחם בגין שיחזור לכנסת תוך חודש ימים מצא עיסוק חשוב למדי בעת העדרו הכפוי עליו מהכנסת. מדי יומיים הוא מוביל את שני ילדיו ואת שלושת ילדי השכן, בהתאם להסדר תורנות, לגן הילדים.

הענווה היא מיותרת

אירנה גטרי היא רקדנית קטנת־קומה (1.58 מ') ובעלת משקל־נוצה (47 ק"ג), האידיאלי לרקדנית (100 גראם נוספים מהדים בעיה לרקדן, עליו ניטל לשאתה על קרסי־הבמה). מלבד זאת היא גם נוטה אחר אירנה את טפלה מאד, אליה דבקה מאז נולדה ביום ה־13 לחודש (מאי 1924). ההסבר, אשר בעיני אירנה אינו טפל כלל: "מאז ריבוי אחרי המספר 13, יש לי מזל!" (כרטיסי אוטובוסים: הספרות האמצעיות תמיד 13; כרטיסי קולנוע: שורה 13 — כסא 13 ונודניקים: שואלים אותה תמיד 13 שאלות).

אולם אין זה הכל: צבע עיניה של אירנה שהוא כריגל אפור, הופך שחור כפחם, כאשר אחת מ־200 תלמידות המחול של בית ספרה התל־אביבי, מוציאה אותה מהכלים. אומרת אירנה, אשר עיניה הופכות אפור־בהיר כשהיא נזכרת בתלמידותיה: "הן מתייקות, אחת אחת, כשהן מופיעות מכל חלקי הארץ, רטובות־שיער בגשם, ומזיעות בחמסין, אבל הייתי הורגת אותן, אחת אחת, כשהן מתעצלות לבצע את התרגילים."

אירנה (גטרי: סבה ממוצא אנגלי) אינה זוכרת מתי לא רקדה, מאמינה משום כך, שהיא נולדה בגיל חמש, בו שלחה אותה אמה, אשת החברה הקרקובית, לקונסרבטוריה ללמוד לרקוד, מפני שרגלי הקש של הביבה סוניה נתעקמו מרוב ולסים עם בתה, אירנה.

שנה לאחר מכן כתב מבקר קרקובי בעתון: "ילדת הפלא אירנה גטרי, בת השש, שהופיעה ברסיטל יחיד, מטילה אחריות רבה על הוריה החייבים לשלוח אותה להשתלמות בחוץ־לארץ." יותר מזה לא היה דרוש לאמא גטרי, שחיפשה תירוץ להגיע לאחד ממרכזי האמנות האירופית דאז, דרזדן הגרמנית.

לאחר שנה של מחול קלאסי אצל מנהלת הבלט של האופרה הדרזדנית, שהחליטה, כי המלצתו של המנצח המפורסם אורלף בוש, לתת לאירנה שיעורים פרטיים, התייצבה הרקדנית בת השבע בפני גדולת מבצעות המחול המודרני: מרי ויגמן. אומרת אירנה גטרי המורה היוקה במרי ויגמן אלילה: משך שנתיים למדתי ממנה דבר עיקרי: אמהות הבאות עם ילדות בנות חמש וארבע ומתפעלות מיכולתן לעמוד על קצות האצבעות הן טיפשות." ההסבר: לריקוד דרוש שכל, ולשם כך צריך ללמוד קודם בבית־ספר רגיל.

בובה ששמה צאירינה.

אחר קונצרטים בברלין הגיעה אירנה בת ה־12 לוורשה, הצטרפה לקבוצת הילדים בתחרות הבינלאומית למחול של שנת 1935. היא זכתה בפרס השני (בובה גדולה, אותה קראה בשם צאירינה) בלבד. בפרס הראשון זכתה ילדה בת חמש, שרקדה "חתיל" וקנתה את לב השופטים כאשר השמיעה באמצע הריקוד מיאו!

התחרות היתה האכזבה היחידה בחייה של הרקדנית ("עד כה") צאירינה היתה אילמת (הבובה בה זכתה הילדה בת החמש ידעה לדבר, אמרה: ב—ל—ט, ב—ל—ט!).

אירנה הסוברת שענווה מיותרת בשיש לאמן מה לספר על עצמו, חושבת שנצחונה המקצועי הגדול ביותר היה על הרקדנית גרטרוד בודנוויזר, אלילת וינה של שנות השלושים, שהיתה בין חבר השופטים כאשר אירנה עמדה בבחינות הכניסה לאקדמיה הוינאית לאמנות. אמרה הרקדנית ודוויזר, "ההודיה ששנאה פולניות" לאירנה: "אל תרקדי (לפני השופטים) את הריקוד שהכינות, עשי אימפרוביזציות!" שמחה אירנה: אימפרוביזציות היו אהובות עליה תמיד. אך כאשר ביצעה אותן לצלילי הפסנתרן (שניגן מזורקה של שופן) טפחה בודנוויזר בידיה: "די, את מרמה אותנו, תרגלת את המזורקה." פנתה אל הפסנתרן: "גגן גם אתה אימפרוביזציות." הפעם הפסיק נשיא האקדמיה את אירנה, אמר: "יקירתי, את נכנסת ישר למטלקה השישית (אחת לפני האחרונה)!"

אחר סיום מצטיין של האקדמיה הוינאית, באה התקופה ההולנדית, תחילה בחוזה, לפיו שימשה רקדנית ראשית וכוריאוגרפית של בי־יו אמסטרדמי מפואר, ולאחר מכן רגלה המלחמה, שהשאירה אותה תקועה בהולנד משך שש שנים. אחר השיחרור נתפרסמה אירנה בהולנד, כרקדנית המוכרת את כל הכרטיסים שבוע לפני הקונצרט. מלבד הסיבות האמנותיות קיימה אותה פחות אמנותית: הרקדנית היתה חברת המחתרת ההולנדית, כה מילאה, כ"בלתי־יהודיה", תפקיד של מרגלת בטרקליני הולנדים שאירחו אישים נאציים.

10 ק"ג ברחוב

אחר אחת ההצגות הביא שליח מברק לחדר ההלבשה של אירנה: "ראיתי את שמך על המודעות, כמעט שהתעלפתי, חשבתי שאת מתה. דודך" (דוד ארצישראלי שנמצא בהאג, עם החטיבה היהודית הלוחמת). לאחר שהתראו, שוכנעו האחות והאחיינית, שעליהן לעלות ארצה. הדוד שנסע לארגן את הדבר, העביר לחברת פרנסוס התל־אביבית שלו של ביקורות אירופיות על מחולותיה של אירנה גטרי. אך החוזה שנשלח בחזרה כלל בתניו רק את אירנה והאם נשארה מחוצה לו. אירנה, אשת־המחתרת, מצאה דרך ניאותה: הלבישה על עצמה ועל אמה בגדי קציונות (החטיבה היהודית), והגיעו כך ארצה.

ברחובות תל־אביב השאירה אירנה, משך שלושת חדשי חיפושיה אחר סטודיה מתאימה, 10 ק"ג. לבסוף מצאה מרתף מעופש, הניחה יסוד לבית־ספר למחול. כן הביאה לחובבי המחול הישראליים משהו חדש: ריקודים שנוצרו בדממה. אותם ביצעה בלי ליוי ימוסיקאי. כשנתקבלו הריקודים בתשואות הקהל, אמרה אירנה: "הם מחאו כף, מפני שחשבו שכך צריך לקבל משהו חדש אך לא הבינו בזה שום דבר."

כיום, לאחר שש שנים תל־אביביות, יש לאירנה בית־ספר בן 200 תלמידים ותלמידות, להקה בת 12 רקדניות ושלושה רקדנים ועוד רימת מכתבים מן האימפרסריו הקבוע שלה, הטוען שהגיע הזמן למסע הופעות מחודש באירופה. תשובתה המתמידה: "עוד שנתיים, כשלהקה הישראלית שלי תהיה עצמאית."

עתה הפכה אירנה לאחת האמניות העסוקות ביותר בעיר: סידרת הופעות להקהה, שנפתחו השבוע בתל־אביב, בהן יש לאירנה תפקיד סוליסטי בכל אחד מהמחולות. תגליתו של ג'ורג' שנייידר, במאי הסרטים השוהה בארץ ("אירנה גטרי היא האשה הראשונה שפגשתי כאן היודעת להתנועע לפי מצלמת קולנוע.") התוצאה: שתי חברות מקומיות מתחרות ביניהן על החתמתה של אירנה גטרי להופעות בשני סרטי מחול, כיצד נולד הבלט וסרט ארכיאולוגי, בו תרקוד ריקודים היסטוריים על רקע של תגליות ארכיאולוגיות.

מרשל יוסף טיטו וכלביו טיגאר וטרף
באות טי"ט, מזל מיוחד

רגעים
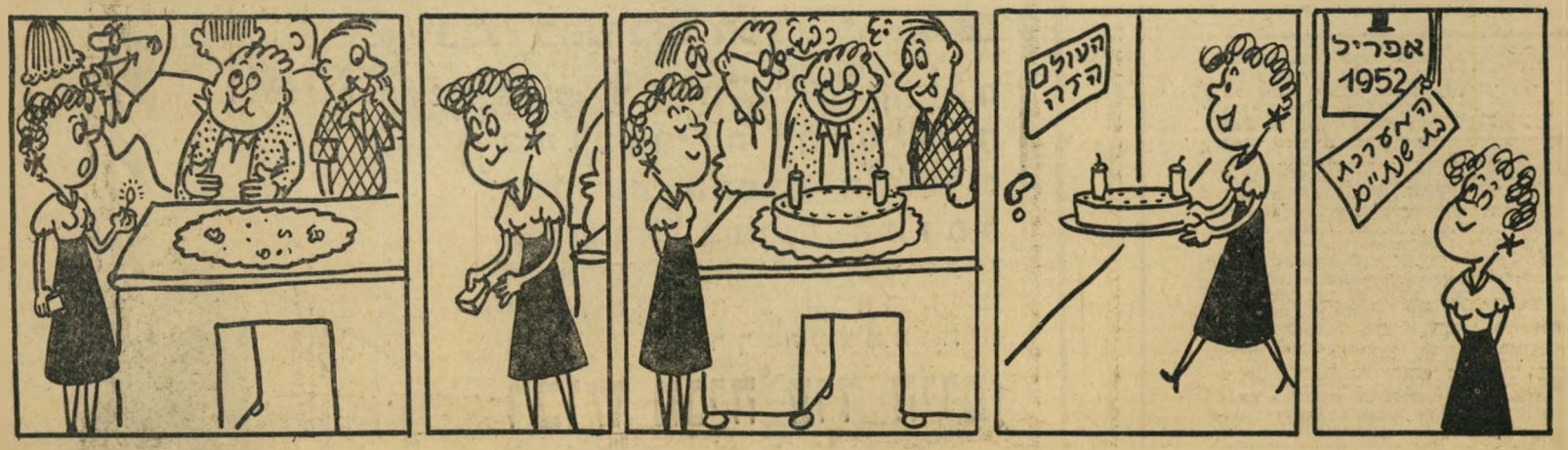
לומדת עם מי יש לה עסק